

Hoogtespanning

Judith Elshout

Vreselijk frustrerend kan het zijn. Je bent bijna boven. Nog twee passen voordat je de bovenste greep met twee handen aantikt. Als dat lukt, heb je de route waar je al weken op aan het broeien bent eindelijk uitgeklimmen. Juist die een-na-laatste pas heeft de bouwer zwaar gemaakt. Je handen gaan trillen en ze verzuren. Je moet wel loslaten. Daar bungel je dan aan het touw op zestien meter hoogte. Je kijkt naar beneden, naar je klimpartner die de val heeft opgevangen.

Kom je met de trein vanuit Utrecht aan op Amsterdam Centraal, dan is de golfplaten doos met schuin dak langs het spoor niet te missen. ‘Klimmuur’ staat met grote letters over de lengte van het gebouw geschreven. Als je de klimhal binnenkomt, dan is die tegen verwachting in groot en hoog. Aan de muur hangen klimmers als spinnetjes in een web. Hun handen en voeten staan op, of hangen aan, grepen. Sommigen hangen in de overhang – een overhellende wand – en anderen aan vlakke muren (platen). Grepen komen in allerlei vormen en maten voor, en moeten oneffenheden in rotswanden voorstellen die je helpen bovenaan te komen. Grote bollen, zogenaamde ‘slopers’, zijn vooral psychologisch een uitdaging, omdat ze je het gevoel geven dat je er zo afglijdt. Lekker hangen kan aan grote grepen, ook wel ‘bakken’ genoemd. En er zijn grepen waar je een of meerdere vingers in moet steken. Deze zijn gevaarlijk als je niet goed bent opgewarmd. De kans is namelijk dat peesjes knappen als je met je volle gewicht aan twee vingers hangt. Elke route heeft grepen in dezelfde kleur en heeft een bepaald niveau. Op de vloer van de klimhal staan de ‘zekeraars’. De zekeraar zorgt ervoor dat het touw wordt geblokkeerd wanneer de klimmer valt en laat de klimmer naar beneden. Het dak van de klimmuur kan open. In de zomer steek je er zo je hoofd uit. Terwijl treinen over het spoor denderen, kijk je uit over het IJ en zie je links het Nemo en rechts het conservatorium dat ’s avonds prachtig kleurig verlicht is.

Er bestaat een ware klimcultuur, met haar eigen codes en regels. Door middel van bepaalde kenmerken weten ‘echte klimmers’ zich symbolisch te onderscheiden van de overige klimmers in de hal. Echte klimmers hebben een ‘klimmerslook’. Zowel mannen als vrouwen dragen een oranje of mosgroene wijdzittende broek. Ze hebben het hele jaar door een gebronsde huid. Een vrouw draagt een ‘surfyachtig’ paars topje met ingewikkelde kruisbandjes op de rug dat de gespierde rug blootgeeft. Een man draagt bij voorkeur geen top, maar klimt in zijn blote bast met een wollen muts op z’n hoofd. Klimmers zijn ijdele sporters. Er zijn twee voorwaarden als je in een blote bast wilt klimmen: je moet beschikken over een torso die gezien mag worden én je dient een spectaculair hoog niveau te klimmen.

Ook kan er worden gesproken van een ‘klimmerstaal’. Het bekendste voorbeeld is dat je een echte klimmer nooit betrapt op aanmoedigen met de woorden ‘Kom op!’ of ‘Go, go, go’. Nee, een echte

klimmer roept ‘Allez!’. Waarschijnlijk vanwege de rijke klimgeschiedenis die Frankrijk kent. Ook behoor je je als echte klimmer minderwaardig uit te laten over de plastic grepen in de klimhal. Klimmen in de hal is namelijk pure noodzaak; je grijpt elk vrij moment aan om in de auto te springen en naar klimgebieden in België of Frankrijk te rijden. Conversaties tussen echte klimmers bestaan vooral uit de vragen ‘Ben je al naar buiten geweest dit jaar?’ en ‘Wanneer ga je naar buiten?’. Het buiten klimmen verklaart de bruine huid van klimmers. Met de bruine huid trekken klimmers een symbolische grens tussen henzelf als buitenklimmers, en de ‘plasticlimmers’, de buitenstaanders.

Als je niet de bergen in gaat, kun je buiten aan *urban climbing* doen. Een mooie plek is de muur schuin onder de brug die de Prins Hendrikkade met de Kattenburgerstraat verbindt. Met het Scheepvaartmuseum en Nemo in de rug, boulder – een vorm van klimmen op lagere muurtjes zonder touw – je zo’n drie meter het muurtje op, steek je je hoofd boven de brug uit, en ‘mantel’ je jezelf over de rand. Het is een plek waar daklozen en klimmers elkaar vinden. Direct onder de brug was namelijk een populaire slaapplek voor daklozen, en de plek bood klimmers de mogelijkheid horizontaal onder de brug door te boulderen. Een dik hekwerk houdt daklozen en klimmers daar nu weg. Buiten het hekwerk vertoeven de zwervers nog steeds en dat maakt het boulderen extra spannend. Je moet namelijk uitkijken dat je niet van de muur naar beneden in een mensendrol glijdt.

De verschillende routes dwingen bepaald gedrag af, maar zijn ook prettig en efficiënt. De route is immers voor je uitgestippeld en je hoeft deze alleen maar te volgen. Deze vorm van controle wordt niet per se als negatief en beperkend ervaren. Klimmen gaat vaak gepaard met jezelf pushen tot het uiterste, met pijnlijke vingerknokkels tot gevolg, maar het is ook een sport die zich goed leent om je te onttrekken aan de dagelijkse beslommingen. Klimmen is namelijk naast een lichamelijke, ook een geestelijk rustgevende sport. Tijdens het klimmen schakel je je denken even uit. Denken over andere zaken dan hoe de volgende pas te maken, is immers verspilde energie. Je zou ook kunnen zeggen dat klimmen een afspiegeling is van een prestatiesamenleving waarin mensen druk voelen om te streven en tot het uiterste te gaan. Tegelijkertijd kun je veel leren over hoe om te gaan met de eisen en verwachtingen. Houd je de greep krampachtig vast om maar niet te vallen? Of probeer je de volgende greep te grijpen en val je alsnog, waardoor je de volgende keer weet wat je te wachten staat? Maak je je druk over dat anderen in de hal zien dat je niveau niet zo denderend is? Of erken je dat je op welk niveau dan ook trots kunt zijn op je persoonlijke prestatie?

‘Perfectionisme is onzekerheid!’, riep Ineke eens op strenge toon toen ik een student verdedigde voor het te laat inleveren van haar scriptie. Voor mij schuilt in de strengheid een belangrijke boodschap: bang zijn mag, maar laat je niet door onzekerheid en angst leiden die je ervan weerhouden je deadline te halen of naar de volgende greep te reiken. Een scriptie schrijven is een proeve van bekwaamheid, zegt Ineke vaak. Klim die muur op en val eraf; alleen dan kom je erachter hoe je wel verder moet.